

กลวิธีการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วน อัญชลี สิงห์น้อย*

Translation Strategies of Focus Clausal Constructions

Unchalee Singnoi*

ภาควิชาภาษาและคติชนวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก 65000

Department of Language and Folklore, Faculty of Humanities, Naresuan University, Phitsanulok 65000

*Corresponding Author. E-mail address: sunchalee@yahoo.com

Received 26 May 2010; accepted 2 March 2011

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องกลวิธีการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานิตและลักษณะของหน่วยสร้างประโยคภาษาไทยที่ผู้แปลเลือกใช้แทนหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนชนิดต่างๆ ในภาษาอังกฤษ และเพื่อศึกษาลักษณะของหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาไทยที่ผู้แปลสร้างขึ้นเพื่อใช้เทียบคู่กับหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนภาษาอังกฤษ โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นคู่แปลฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทยในเนื้อหาที่เป็นวิชาการและไม่เป็นวิชาการ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้แปลใช้กลวิธีการแปล 3 กลวิธีหลักได้แก่ 1) การแปลแบบตรงตัว โดยใช้ประโยคเน้นส่วนที่เป็นชนิดเดียวกันกับภาษาต้นฉบับมาเป็นคู่เทียบ ในอัตราส่วนประมาณร้อยละ 57 2) การแปลแบบเสรี โดยไม่จำกัดอยู่ที่โครงสร้างประโยคชนิดใด ๆ ประมาณร้อยละ 31 และ 3) การแปลแบบสื่อความ โดยใช้โครงสร้างประโยคเน้นส่วนด้วยกันแต่ไม่จำกัดชนิดในภาษาไทยมาเป็นคู่แปล ประมาณร้อยละ 10 ตามลำดับ ส่วนลักษณะของหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาไทยที่พบแตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่าน ได้แก่ โครงสร้างประโยคกรรมจาก โครงสร้างประโยคปรกฏ และโครงสร้างประโยคเคลิ์ฟต์

คำสำคัญ: กลวิธีการแปล หน่วยสร้างประโยคเน้นส่วน

Abstract

The research on translation strategies of focus constructions from English to Thai aims at the study of types and characteristics of focus constructions in Thai, which translators employed to translate English focus sentences and of characteristics of focus constructions in Thai, which translators created in translating of correspondent English focus sentences. Data are drawn from both academic and non-academic texts. The results show that there are 3 main translation strategies found in the overall: 1) faithful translation in which sentence structures in the target language are limited to only corresponding focus constructions by 57 per cent, 2) free translation in which sentence structures in the target language are not limited to any particular ones by 31 per cent, and 3) communicative translation in which sentence structures in the target language are limited to only focus constructions by 10 per cent respectively. For Thai focus structure characteristics, it is found that focus constructions such as passive, existential and cleft constructions vary in forms some of which differ from those found in previous studies.

Keywords: translation strategies, focus clausal constructions

บทนำ

แม้ว่าศาสตร์ทางการแปลข้ามภาษาจะพัฒนามาอย่างรวดเร็วจนเกือบจะเรียกได้ว่าเติบโตเต็มที่แล้วก็ตาม ก็ยังคงมีอุปสรรคบางประการและยังคงต้องมีการพัฒนาต่อไป ในการแปลจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยเท่าที่ผ่านมานั้น มีผู้เชี่ยวชาญ เช่น สิทธา พินิจกุลวล, 2542; ปัญญา บริสุทธิ์, 2542; สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2546 อัจฉรา ไล้สัทรูไกล, 2548 ฯลฯ ได้นำเสนอปัญหาในการแปลว่ามีสองประเด็นใหญ่คือปัญหาที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านภาษาและการขาดความรู้เกี่ยวกับภูมิหลังในเรื่องที่จะแปล ซึ่งรวมไปถึงด้านสังคมวัฒนธรรม ซึ่งไม่ว่าจะเป็นภูมิหลังในภาษาต้นฉบับหรือภาษาฉบับแปลก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญญา บริสุทธิ์ (2542: 7) ได้ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในบทแปลต่างๆ ที่พบบ่อยเป็นต้นว่า การแปลผิด การแปลคลาดเคลื่อน ปัญหาการ

สื่อความหมายในบทแปล การใช้ภาษาไม่เป็นธรรมชาติ ฯลฯ Candlin (อ้างถึงใน Hatim, 2001) ได้กล่าวว่าแม้การแปลจะเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญ การกระทำโดยมีเป้าหมายและมีคำตอบแทน แต่โดยทั่วไปแล้วไม่ได้มีการนำมาพิจารณา ให้ผลสะท้อนกลับเพื่อตอบปัญหาในเรื่องของเหตุผลและเทศะ ดังนั้นจึงยังต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์และกระบวนการสื่อสาร ในประเด็นที่สอดคล้องกันนี้ Hatim (2001) ได้เสนอไว้ว่าอุปสรรคต่อการพัฒนาการแปลน่าจะเป็นเรื่องของการขาดความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางปฏิบัติและการวิจัยและระหว่างภาษาศาสตร์และการประยุกต์ใช้กับการแปล การวิจัยทางด้านภาษาศาสตร์ในการแปลข้ามภาษายังมีน้อยมาก ประกอบกับตำราและคู่มือการแปลต่างๆ ดังที่ได้กล่าวข้างต้นได้แสดงความรู้ด้านภาษาในการแปลโครงสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาอังกฤษไว้แต่เพียงบางชนิดเท่านั้น และไม่ชัดเจนในเรื่องของการสื่อสารในปริบท

อย่างเป็นระบบ จึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาวิจัยต่อไปว่าผู้แปลที่มีความเชี่ยวชาญจะมีกลวิธีการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนชนิดต่าง ๆ อย่างไร จะมีการคงลักษณะโครงสร้างประโยคเน้นส่วนในต้นฉบับหรือไม่ หากคงส่วนที่เน้นไว้จะใช้ประโยคคู่เทียบที่ปรากฏอยู่แล้วในภาษาไทยหรือสร้างขึ้นมาใหม่อย่างไรหรือหากผู้แปลจะเลือกใช้โครงสร้างประโยคชนิดอื่นจะเป็นชนิดใดบ้างและอย่างไร

วัตถุประสงค์

งานวิจัยเรื่องกลวิธีการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชนิดและลักษณะของหน่วยสร้างประโยคภาษาไทยที่ผู้แปลเลือกใช้แทนหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนชนิดต่าง ๆ ในภาษาอังกฤษ และเพื่อศึกษาลักษณะของหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาไทยที่ผู้แปลสร้างขึ้นเพื่อใช้เทียบคู่กับหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนภาษาอังกฤษ

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดทางภาษาศาสตร์ที่จะสามารถเอื้อให้กับงานด้านการแปลได้ดีแนวหนึ่งคือ ภาษาศาสตร์แนวหน้าที่นิยมแบบลักษณะภาษา ภาษาศาสตร์แนวหน้าที่นิยม (functional linguistics) อธิบายภาษาในลักษณะของความเป็นระบบของการสื่อความ ซึ่งประกอบด้วยรูปไวยากรณ์ (syntactic forms) และหน้าที่ในการสื่อความที่เป็นความหมายทั้งในเชิงอรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์ (semantic and pragmatic meanings) โดยความสัมพันธ์ระหว่างรูปและหน้าที่ในการสื่อความมีความแตกต่างกันในแต่ละบริบทหรือวาทกรรม (discourse) การแปลข้ามภาษาจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจว่ารูปภาษาต่าง ๆ จะส่งผลในการสื่อความในแต่ละบริบทอย่างไร นอกจากนี้การแปลยังต้องการมุมมองภาษาที่เป็นแบบลักษณะ (typological view) หรือแนวคิดที่พิจารณาภาษาในลักษณะที่เป็นกลุ่มของรูปที่ภาษามีร่วมกันและแตกต่างกัน เนื่องจากการแปลข้ามภาษาเป็นการทำความเข้าใจข้ามภาษา จึงต้องมีความเข้าใจว่าการใช้วาทกรรมต่าง ๆ ในการสื่อสารนั้น ภาษาที่แตกต่างกันเป็นคนละกลุ่มแบบลักษณะกันจะใช้วิธีการในการสื่อความนั้น ๆ เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

หน่วยสร้างประโยคเน้นส่วน (focus clausal constructions) ในงานวิจัยนี้หมายถึงชุดความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษาและการสื่อความในบริบทหรือที่ Lambrecht (2000) เรียกว่า “โครงสร้างข้อมูล” (information structure) มีลักษณะเป็นประโยคที่มีลำดับของหน่วยนามร่วม (argument) เช่น ประธาน กรรม ฯลฯ หรือ ผู้กระทำ (agent) ผู้ทรงสภาพ (patient) ผู้รับ (dative) เครื่องมือ (instrument) ฯลฯ (ซึ่งต่อไปจะเรียก “ส่วน”) แตกต่างจากประโยคทั่วไปในภาษาอังกฤษซึ่งเป็นแบบ ประธาน-กริยา-กรรม (SVO) เพื่อเน้นความสำคัญของหน่วยนามร่วมนั้น ๆ ในการสื่อความในบริบท* โดยทำหน้าที่เป็นส่วน

เปรียบเทียบ (contrastive focus) ส่วนเกินความ (marked topic) ข้อมูลใหม่ที่แนะนำเข้ามาในบริบท และหน้าที่ในเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์อื่น ๆ หน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนหลัก ๆ ที่นำเสนอในงานวิจัยนี้ ได้แก่ หน่วยสร้างประโยคย้ายส่วนไปซ้าย (fronting/Y-movement construction) หน่วยสร้างประโยคคลาดส่วนไปซ้าย (left-dislocation construction) หน่วยสร้างประโยคคลาดส่วนไปขวา (right-dislocation construction) หน่วยสร้างประโยคกรรมจาก (passive construction) หน่วยสร้างประโยคปรากฏ (Existential / presentative construction) และหน่วยสร้างประโยคเคลือบ (cleft construction)

Givón (1990) และ Lambrecht (2000) ได้แสดงแบบลักษณะของรูปและหน้าที่ของหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนดังกล่าว ซึ่งแต่ละชนิดอาจเทียบเคียงได้กับในภาษาไทยดังที่ปรากฏในงานของ Singnoi (in press) ดังต่อไปนี้

1) หน่วยสร้างประโยคย้ายส่วนไปซ้าย มีโครงสร้างที่เน้นส่วนที่โดยปกติแล้วจะไม่ปรากฏหน้าประโยค โดยการยกไปปรากฏหน้าประโยค เพื่อทำหน้าที่แสดงส่วนที่เน้นเปรียบเทียบ (contrastive focus) และแสดงส่วนเกินความ (marked topic) ในคราวเดียวกันยกตัวอย่างในภาษาอังกฤษ เช่น

บริบท: *She has two brothers, Tom and Jerry.*

She likes Tom a lot....

ประโยคย้ายส่วนไปซ้าย: *...Jerry she can't stand.*

ในภาษาไทยนั้น ปรากฏดังตัวอย่าง เช่น

ประโยคย้ายส่วนไปซ้าย: *นกขมิ้นนี่จิ้นเรียกว่านกหวางหลี*
ประโยคปกติ: *จิ้นเรียกนกขมิ้นนี่ว่านกหวางหลี*

2) ประโยคคลาดส่วนไปซ้าย มีโครงสร้างที่ส่วนที่เน้นคลาดที่ไปซ้ายสุดหรือปรากฏหน้าประโยค โดยคงสรรพนามที่ใช้แทนส่วนนั้นไว้ในตำแหน่งเดิม ส่วนที่เน้นนี้ทำหน้าที่บ่งท้าวเรื่องซึ่งมักจะเป็นข้อมูลเก่าที่กล่าวผ่านมาแล้วแต่หยิบยกขึ้นมาใหม่ ในภาษาอังกฤษพบในภาษาพูดที่ไม่เป็นทางการ (โดยส่วนที่เน้นมีการลงน้ำหนักเสียงแยกออกมาต่างหาก) ยกตัวอย่าง เช่น

John, I never saw him there.

ส่วนในภาษาไทยปรากฏดังประโยค เช่น

ประโยคคลาดส่วนไปซ้าย: *นักศึกษา เขาใส่เสื้อผ้าแบบไทย*
ประโยคปกติ: *นักศึกษาใส่เสื้อผ้าแบบไทย*

3) ประโยคคลาดส่วนไปขวา มีโครงสร้างที่คล้ายกับประโยคคลาดส่วนไปซ้าย คือคลาดส่วนที่เน้นไปขวาสุดของประโยค โดยมีสรรพนามที่ใช้แทนส่วนนั้นไว้ในตำแหน่งปกติของส่วนนั้น โครงสร้างนี้ใช้เมื่อผู้พูดคิดว่าผู้ฟังสามารถตีความสรรพนามนั้นได้จากบริบทเหมือนทั่วไป แต่เมื่อพูดไปแล้วต้องการความมั่นใจว่าผู้ฟังสามารถตีความสรรพนามนั้นได้จริงๆ ยกตัวอย่าง เช่น

...so we saw him come over, John, and...

He is a nice guy, your brother.

* ดั้งนั้นงานวิจัยนี้จึงไม่รวมประโยคเน้นส่วนที่ปรากฏในภาษาพูด เช่น *My car broke down.* ซึ่งมีการลงน้ำหนักเสียงบ่งส่วนที่เน้น หรือโครงสร้างอื่น ๆ ที่ไม่มีลำดับหน่วยนามร่วมต่างไปจากประโยคปกติ

ในภาษาไทยก็ปรากฏเช่นเดียวกัน เช่น
ประโยคลดส่วนไปชาย: *มันไม่รู้จะไปไหน หมาด่วนนั้นนะ*
ประโยคปกติ: *หมาด่วนนั้นไม่รู้จะไปไหน*

4) หน่วยสร้างประโยคกรรมจาก ที่เป็นแบบลักษณะ
ภาษาโดยทั่วไปมีลักษณะทางไวยากรณ์ที่สำคัญ 3 ประการ
คือ 1) ลดส่วนผู้กระทำ (agent) 2) ยกส่วนที่ไม่ใช่ผู้กระทำ
ให้เด่นกว่า และ 3) มีกริยาหลักกรรมกริยาที่กลายสภาพ
หรือมีแนวโน้มที่จะกลายสภาพเป็นนกรรมกริยาแสดง
สภาพ ยกตัวอย่างเช่นประโยคภาษาอังกฤษ

He was killed in the war.

*A wizard once was very wise, rich, and married
to a beautiful witch.*

5) ประโยคปรากฏ ในภาษาโดยทั่วไปมีโครงสร้างที่มี
กริยาหลักคือ *be* หรือ *have* หรือกริยาแสดงการปรากฏ
อื่นๆ ในบางภาษา เช่น 'sit' 'stand' 'lie' 'live' 'stay'
'remain' หรือกริยาแสดงการเข้ามาให้เห็น เช่น 'come'
'arrive' 'appear' 'approach' และอาจมีส่วนแสดงสถานที่
เช่น 'there' ปรากฏร่วมด้วย โดยมีลำดับเรียงของประโยค
สลับที่กันระหว่างประธานและกริยา เช่น ในภาษาที่มีลำดับ
คำแบบประธาน-กริยา (SV, SVO, SOV) ก็จะกลับกัน
เป็นกริยา-ประธาน (VS) หน่วยสร้างประโยคปรากฏมี
หน้าที่ใช้แนะนำข้อมูลใหม่ที่สำคัญเข้ามาในบริบท ซึ่งข้อมูล
ที่แนะนำเข้ามามักจะเป็นนามวลที่ซับซ้อน มีลักษณะเป็น
หน่วยสร้างที่มีสองประโยคปรากฏร่วมกัน (bi-clausal
presentational construction) ยกตัวอย่างในภาษาอังกฤษ
เช่น

Once there was a wizard who was very wise and rich.
สำหรับในภาษาไทยประโยคปรากฏมักมีกริยาหลัก *มี* เช่น
มีค่างคาวอยู่ฝูงใหญ่

6) ประโยคเคลิฟต์ เป็นโครงสร้างหนึ่งที่ใช้แสดง
ประเด็นที่เปรียบเทียบ ซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลเก่าหรือใหม่ก็ได้
โดยนำประเด็นนั้นมาไว้ในกรอบที่เรียกว่าเคลิฟต์ ประโยค
เคลิฟต์แบ่งได้เป็นเคลิฟต์ *it* (*it*-cleft) และ เคลิฟต์ *wh*
(*wh*-cleft/ pseudo-cleft) เช่น
ประโยคเคลิฟต์ *it*:

It was a bike that Joe lent me (rather than a car)

ประโยคปกติ: *Joe lent me a bike.*

ประโยคเคลิฟต์ *wh*:

What Joe lent me is a bike. (rather than a car)

ประโยคปกติ: *Joe lent me a bike.*

ในภาษาไทยปรากฏเช่น

ประโยคเคลิฟต์ *it*: *ฉันเป็นคนที่ชอบทำกิจกรรม*

ประโยคปกติ: *ฉันชอบทำกิจกรรม*

ประโยคเคลิฟต์ *wh*: *คนที่ชอบทำกิจกรรมคือฉัน*

ประโยคปกติ: *ฉันชอบทำกิจกรรม*

ส่วนแนวคิดหลักด้านการแปลอาศัยแนวคิดของ

Newmark (1988) เป็นหลัก Newmark เป็นผู้หนึ่งใน
บรรดาผู้นำคนแรกๆ ได้เสนอว่าควรพิจารณาที่วัตถุประสงค์
ประสงค์ของการแปล ซึ่งก็คือชนิดของตัวบทและธรรมชาติ
ของผู้อ่าน ดังนั้นแนวทางการแปลน่าจะแบ่งเป็นสองแนว
ทางตามวัตถุประสงค์จากสองมุมดังกล่าว คือ แนวการแปล
ที่ยึดภาษาต้นฉบับเป็นสำคัญและแนวการแปลที่ยึดภาษา
ฉบับแปลเป็นสำคัญ ซึ่งแต่ละแนวทางก็อาจใช้กลวิธีการ
แปลได้หลายกลวิธี

แนวการแปลที่ยึดภาษาต้นฉบับ มีกลวิธีได้แก่ 1) การ
แปลคำต่อคำ (word-for-word translation) ซึ่งแม้กระทั่ง
ศัพท์ทางวัฒนธรรมก็แปลตามอักษรด้วยเพื่อความเข้าใจ
ในกลไกของภาษาต้นฉบับ มักใช้เป็นขั้นตอนแรกของการ
แปล 2) การแปลตามอักษร (literal translation) ซึ่งใช้
โครงสร้างที่เทียบคู่ได้ในภาษาฉบับแปล แต่แปลคำศัพท์
โดยไม่คำนึงถึงบริบท มักใช้เป็นขั้นตอนแรกของการแปล
เช่นเดียวกัน 3) การแปลตรงตัว (faithful translation)
ซึ่งแปลโดยรักษาความหมายของบริบทไว้ด้วยเงื่อนไขของ
โครงสร้างไวยากรณ์ในภาษาฉบับแปล และ 4) การแปล
ความ (semantic translation) ซึ่งคล้ายกับการแปลตรงตัว
แต่มีความยืดหยุ่นเพื่อให้ภาษาฉบับแปลเป็นธรรมชาติมาก
ขึ้น ส่วนแนวการแปลที่ยึดภาษาฉบับแปลเป็นสำคัญ มี
กลวิธีได้แก่ 1) การดัดแปลง (adaptation) ซึ่งเป็นการ
เขียนใหม่ เพื่อให้เป็นภาษาของฉบับแปล มักใช้ในการ
แปลบทกวีและร้อยกรอง 2) การแปลแบบเสรี (free
translation) ซึ่งไม่ยึดติดกับลักษณะใดๆ ในภาษาต้นฉบับ
3) การแปลสำนวน (idiomatic translation) ซึ่งผลิตสาร
ใหม่ เนื่องจากไม่ปรากฏในภาษาฉบับแปล 4) การแปลสื่อ
ความ (communicative translation) ซึ่งพยายามที่จะถ่าย
ทอดความหมายในบริบทด้วยในขณะที่ภาษาในฉบับแปล
ก็จะต้องเป็นที่ยอมรับและเข้าใจได้ดี

วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ใช้ในการ
ศึกษาเป็นข้อมูลจากคู่มือฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทย
ในเนื้อหาที่ครอบคลุมทั้งทางด้านวิชาการและที่ไม่เป็น
วิชาการเนื่องจากตัวบทแต่ละประเภทก็อาจมีรูปแบบของ
ภาษาที่ใช้ไม่เหมือนกันในตัวบทที่เป็นวิชาการคือหนังสือ
และตำรา 5 คู่มือ โดยแต่ละคู่มือมีเนื้อหาที่แตกต่างกัน
ไปในศาสตร์ต่างๆ ได้แก่ ภาษาศาสตร์ มานุษยวิทยา
สังคมวิทยา วิทยาศาสตร์ และธุรกิจ และในตัวบทที่ไม่เป็น
วิชาการ เป็นนวนิยายแนวต่างๆ 5 คู่มือ ได้แก่ แนว
วิทยาศาสตร์ แนวโรแมนติก แนวผจญภัย แนวดราม่า
และแนวสืบสวนสอบสวน งานวิจัยนี้มีแนวทางในการ
วิเคราะห์ภาษาโดยใช้ทฤษฎีหน้าที่นิยมแบบลักษณะภาษา
โดยในเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์หน่วยสร้าง
ประโยคเน้นส่วนในภาษาต้นฉบับนั้น จะพิจารณาจากโครง
สร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาอังกฤษที่ Givón (1990)
และ Lambrecht (2000) เสนอไว้เป็นแบบลักษณะภาษา
และพิจารณาโครงสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาไทยตามที่

Singnoi (in press) เสนอไว้เป็นสำคัญสำหรับแนวทางการวิเคราะห์พิจารณาวิธีการแปลจะพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการแปลของ Newmark (1988) โดยแต่ละแนวทางจะพิจารณารายละเอียดกลวิธีที่ผู้แปลใช้แปลหน่วยสร้างต่างๆ ว่าเป็นอย่างไร พร้อมกันนี้ข้อมูลทางสถิติก็จะกระทำเช่นเดียวกัน เพื่อเป็นหลักฐานใช้อ้างอิงและแสดงน้ำหนักความสำคัญของข้อมูล ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าการแปลใดบ้างที่ผู้แปลนิยมใช้

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยกลวิธีการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนอาจแบ่งกล่าวได้เป็นหัวข้อได้แก่ อัตราการปรากฏของหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วน กลวิธีหลักในการแปลประโยคเน้นส่วนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ชนิดตารางที่ 1 อัตราการปรากฏของประโยคเน้นส่วนชนิดต่างๆ ในตัวบททั้ง 2 ประเภท ในภาษาต้นฉบับ

ชนิดประโยคเน้นส่วน ในต้นฉบับ	การปรากฏใช้ประโยคเน้นส่วน ในแต่ละตัวบท		ร้อยละจากจำนวน ประโยคเน้นส่วน	ร้อยละจาก จำนวนประโยค ทั้งหมด
	วิชาการ ร้อยละ	ไม่เป็นวิชาการ ร้อยละ		
ประโยคกรรมจาก	69.37	22.02	44.50	5.42
ประโยคย้ายส่วนไปซ้าย	1.60	61.96	33.31	4.06
ประโยคปรากฏ	25.55	14.02	19.49	2.37
ประโยคเคล็ฟต์ <i>it</i>	1.46	1.80	1.64	.20
ประโยคเคล็ฟต์ <i>wh</i>	1.42	.20	.78	.09
ประโยคคลาดส่วนไปซ้าย	0.60	-	.28	.04
ประโยคคลาดส่วนไปขวา	-	-	-	-
รวม	100	100	100	12.18

หากพิจารณาชนิดของประโยคเน้นส่วนโดยแยกตามประเภทของตัวบท จะพบว่าในตัวบทที่เป็นวิชาการและไม่เป็นวิชาการประเภทนวนิยายมีอัตราการปรากฏของชนิดประโยคเน้นส่วนในลำดับที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน กล่าวคือประโยคกรรมจากพบปรากฏมากที่สุดในตัวบทที่เป็นวิชาการถึงร้อยละประมาณ 69 ในขณะที่ปรากฏในตัวบทที่เป็นนวนิยายเพียงร้อยละ 22 เท่านั้น ส่วนประโยคเน้นส่วนที่พบมากที่สุดในตัวบทที่เป็นนวนิยายคือประโยคย้ายส่วนไปซ้าย ร้อยละประมาณ 62 ซึ่งประโยคเน้นส่วนชนิดนี้

ตารางที่ 2 ลำดับการปรากฏของประโยคเน้นส่วนชนิดต่างๆ ในตัวบททั้ง 2 ประเภทในภาษาต้นฉบับ

อันดับ	ตัวบทที่เป็นวิชาการ		ตัวบทที่ไม่เป็นวิชาการ	
	ชนิดประโยคเน้นส่วน	ร้อยละ	ชนิดประโยคเน้นส่วน	ร้อยละ
1	ประโยคกรรมจาก	69.37	ประโยคย้ายส่วนไปซ้าย	61.96
2	ประโยคปรากฏ	25.55	ประโยคกรรมจาก	22.02
3	ประโยคย้ายส่วนไปซ้าย	1.60	ประโยคปรากฏ	14.02
4	ประโยคเคล็ฟต์ <i>it</i>	1.46	ประโยคเคล็ฟต์ <i>it</i>	1.80
5	ประโยคเคล็ฟต์ <i>wh</i>	1.42	ประโยคเคล็ฟต์ <i>wh</i>	.20
6	ประโยคคลาดส่วนไปซ้าย	0.60	-	-
	รวม	100	รวม	100

ของประโยคที่ใช้แปลประโยคเน้นส่วนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและลักษณะของหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาไทยที่ผู้แปลสร้างขึ้นเพื่อใช้เทียบคู่กับหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาอังกฤษ ตามลำดับดังต่อไปนี้

ในภาษาต้นฉบับ 10 เล่มนั้น ประโยคเน้นส่วนพบปรากฏประมาณร้อยละ 12 จากจำนวนประโยคทั้งหมด โดยพบในตัวบทที่เป็นวิชาการและไม่เป็นวิชาการในจำนวนที่ต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือในตัวบทที่เป็นวิชาการพบประมาณร้อยละ 47 ในขณะที่ตัวไม่เป็นวิชาการพบประมาณร้อยละ 53 ในบรรดาประโยคเน้นส่วนที่ปรากฏพบประโยคกรรมจากปรากฏมากที่สุดประมาณร้อยละ 44 รองลงมาเป็นประโยคย้ายส่วนไปซ้ายประมาณร้อยละ 33 ประโยคปรากฏประมาณร้อยละ 19 ประโยคเคล็ฟต์ประมาณร้อยละ 2 และประโยคคลาดส่วนไปซ้ายปรากฏไม่ถึงร้อยละ 1 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงได้ดังในตาราง

ปรากฏในตัวบทวิชาการเพียงไม่เกินร้อยละ 2 เท่านั้น สำหรับประโยคปรากฏพบร้อยละประมาณ 25 เป็นอันดับที่สองรองจากประโยคกรรมจากในตัวบทวิชาการ แต่พบร้อยละ 14 ปรากฏเป็นอันดับที่สามในตัวบทนวนิยาย รองจากประโยคย้ายส่วนไปซ้ายและประโยคกรรมจากตามลำดับ ส่วนประโยคเคล็ฟต์ และประโยคคลาดส่วนไปซ้ายปรากฏในแต่ละตัวบทน้อยมากในอัตราที่ไม่แตกต่างกันนัก ไม่ปรากฏพบประโยคคลาดส่วนไปขวา รายละเอียดดังในตาราง

อย่างไรก็ตามประโยคยกส่วนที่พบส่วนใหญ่ในตัวบทนวนิยายมีโครงสร้างที่ขยายส่วนเติมเต็มกริยา (verbal complement) ที่เป็นคำพูดตรง (direct quote complement) มาไว้หน้าประโยค เช่น *“He might leave later” she said.* (She said: *“He might leave later”*) ซึ่งปรากฏโดยทั่วไปเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 97.87 ของจำนวนประโยคยกส่วนทั้งหมดที่พบในตัวบทประเภทนี้

1. กลวิธีในการแปลประโยคเน้นส่วนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ในการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยทั้งในตัวบทที่เป็นวิชาการและไม่เป็นวิชาการซึ่งเป็นนวนิยายในที่นี้นั้น ผู้แปลไม่ได้จำกัดอยู่ที่กลวิธีการแปลแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น หากพบใช้วิธีการแปลที่หลากหลาย ซึ่งอาจกล่าวได้เป็น 3 กลวิธีหลักตามแนวทางของ Newmark ได้แก่ การแปลแบบตรงตัว พบประมาณร้อยละ 57 การแปลแบบเสรี พบประมาณร้อยละ 31 และการแปลแบบสื่อความ พบประมาณร้อยละ 10 ตามลำดับ และประโยคเน้นส่วนจำนวนหนึ่งผู้แปลเลือกที่จะไม่แปล คิดเป็นร้อยละไม่เกิน 2 กลวิธีหลักบางกลวิธีมีรายละเอียดในการแปลย่อยๆ แตกต่างกันไปอีก ดังนี้

1) การแปลแบบตรงตัว (faithful translation) เป็นการแปลแบบถอดความหมายจากภาษาต้นฉบับภายใต้ข้อจำกัดทางโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมาย เป็นการถ่ายโอนความหมายและยังคงไว้ซึ่งระดับทางไวยากรณ์และคำศัพท์ตามบรรทัดฐานของภาษาต้นฉบับ นอกจากนี้การแปลแบบตรงตัวยังชี้ให้เห็นถึงเจตนา ความตั้งใจ และความเป็นจริงในเนื้อหาของผู้เขียนภาษาต้นฉบับ อันจะเป็นการรักษาความหมายของปริบทไว้ด้วย ในที่นี้พบผู้แปลแปลประโยคเน้นส่วนจำนวนหนึ่งแบบตรงตัวโดยใช้โครงสร้างเป็น “ประโยคคู่เทียบ” คือประโยคเน้นส่วนชนิดเดียวกันกับในภาษาต้นฉบับ ดังตัวอย่าง

The room was cut in half by a long counter^b

ห้องถูกแบ่งครึ่งด้วยเคาน์เตอร์ยาว

จากตัวอย่าง ประโยคเน้นส่วนชนิดกรรมวาจกซึ่งเน้นส่วนผู้ทรงสภาพ (patient) แปลโดยใช้โครงสร้างประโยคคู่เทียบ คือประโยคกรรมวาจกในภาษาไทย ซึ่งจะเป็นการคงความหมายของปริบทคือส่วนเน้นผู้ทรงสภาพไว้ในตำแหน่งประธาน ส่วนผู้กระทำ (agent) ที่ถูกลดความสำคัญก็คงไว้ในตำแหน่งเดิมที่ปรากฏในภาษาต้นฉบับ

2) การแปลแบบเสรี (free translation) คือ การแปลที่ปราศจากการรูปแบบหรือไม่ยึดติดกับลักษณะใดๆ ในภาษาต้นฉบับ ซึ่งโดยปกติแล้วความหมายที่แปลจะไม่ยาวไปกว่าความหมายของข้อความเดิม ในงานวิจัยนี้พบว่าผู้แปลแปลประโยคเน้นส่วนจำนวนหนึ่งแบบเสรีโดยไม่คงโครงสร้างประโยคยกส่วนเดิมหรือใช้โครงสร้างประโยคยกส่วนใด หากใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติหรือวลีที่ไม่แสดงการเน้นส่วนใด เช่น

It was to Forks that I now exiled myself.

ตอนนี้ฉันกำลังจะเนรเทศตัวเองไปที่ฟอร์คส์

ประโยคดังกล่าวแปลโดยไม่คงโครงสร้างของประโยคเน้นส่วนคือเคลิฟต์ไว้ตามภาษาต้นฉบับ ซึ่งหากแปลตรงตัวแล้วน่าจะต้องเป็น *ที่ฟอร์คส์ต่างหากที่ตอนนี้ฉันกำลังจะเนรเทศตัวเองไปอยู่* เนื่องจากในภาษาไทยก็มีโครงสร้างเคลิฟต์ปรากฏเช่นเดียวกัน แต่ผู้แปลเลือกใช้โครงสร้างปกติที่ไม่เป็นการเน้นส่วนสถานที่ *to Forks* ตามที่ต้นฉบับเน้น กล่าวคือ “กลับ” โครงสร้างเคลิฟต์เป็นประโยคปกติที่มี *I* เป็นประธานและมี *to Forks* ไม่ได้เป็นส่วนเน้นอยู่ตำแหน่งท้ายต่อจากกริยา

นอกจากโครงสร้างปกติที่ดูเหมือนจะเป็นการ “กลับ” ประโยคเป็นโครงสร้างปกติที่เทียบคู่กันได้ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังพบว่าผู้แปลเลือกที่จะแปลแบบไม่ยึดติดอยู่ที่จะจะเป็นประโยคปกติที่เทียบคู่กันได้หรือไม่ เช่น

...his voice was not exactly lowered,...

...จึงพูดต่อด้วยเสียงเบา...

ประโยคดังกล่าวหากแปลตรงตัวน่าที่คงความหมายของปริบทหรือส่วนเน้นไว้จะเป็น *เสียงของเขาไม่ได้เบาลงนัก* และหากแปลแบบเสรีแต่จำกัดอยู่ที่โครงสร้างปกติเทียบคู่กันจะเป็น *ไม่ลดเสียงของเขาลงนัก* แต่ผู้แปลเลือกที่จะแปลแบบเสรีโดยการ “เรียบเรียงใหม่” ใจความหลักคงเดิม ซึ่งผู้แปลเห็นว่าน่าจะเป็นธรรมชาติและให้ภาพพจน์ในภาษาไทยมากกว่า นอกจากนี้มีประโยคเน้นส่วนในภาษาอังกฤษจำนวนไม่น้อยที่เมื่อแปลแบบตรงตัวหรือแปลแบบสื่อความแล้วไม่เพียงแต่ไม่เป็นธรรมชาติเท่านั้นแต่ไม่เป็นที่ยอมรับจึงต้องเรียบเรียงใหม่ เช่น

...there came to Jill a dream.

...จิตก็ฝันไป

(รูปแปลตรงตัว: ? *มาถึงจิตคือความฝัน*)

นอกจากการใช้โครงสร้างประโยคชนิดต่างๆ แล้ว ผู้แปลยังอาจใช้โครงสร้างเป็นนามวลีด้วย เช่น

...so were his bare feet...

...นิ้วเท้าอันเปลือยเปล่า...

(รูปแปลตรงตัว: ...*ดังนั้นจึงเป็นเท้าอันเปลือยเปล่า...*)

3) การแปลแบบสื่อความ (communicative translation) คือ การแปลที่พยายามจะแปลความหมายจากปริบทของภาษาต้นฉบับด้วย ในขณะที่ภาษาในฉบับแปลก็จะต้องเป็นที่ยอมรับและเข้าใจได้ดี ซึ่งในที่นี้พบว่าผู้แปลแปลประโยคเน้นส่วนจำนวนหนึ่งแบบสื่อความโดยใช้โครงสร้างเป็นประโยคเน้นส่วนด้วยตนเองและส่วนใหญ่จะคงส่วนเน้นไว้ในภาษาฉบับแปลให้เหมือนกับในภาษาต้นฉบับ เช่น

..., like thousands of tiny diamonds were embedded in ...
...ประหนึ่งหยาดเพชรนับพันฝังอยู่ใต้ผิว

ประโยคกรรมวาจกในตัวอย่างแปลโดยใช้โครงสร้างประโยคย้ายส่วนไปท้ายซึ่งเป็นโครงสร้างที่ใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือเพียงไม่มีคำบ่งกรรมวาจก เช่น *ถูก* ในรูปแปลตรงตัว...*ประหนึ่งหยาดเพชรนับพันถูกฝังอยู่ใต้ผิว* ก็พิจารณาเป็นโครงสร้างประโยคย้ายส่วนไปท้าย ดังนั้น

^b ตัวอักษรหนาแสดงส่วนที่เน้น

หยาดเพชรนับพัน ในภาษาฉบับแปลก็ยังคงแสดงส่วนเน้นอันเป็นความหมายของปริบทไว้เช่นเดิม

การเลือกใช้โครงสร้างประโยคเน้นส่วนด้วยกันในการแปลเพื่อคงส่วนเน้นไว้ตามในภาษาต้นฉบับไม่จำเป็นต้องเป็นส่วนเน้นเดิมทั้งหมด พบว่าอาจคงบางส่วนของส่วนเน้นไว้ก็ได้ เช่น

There is a shortage of customers, not products.

สิ่งที่ขาดแคลนคือลูกค้า ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์

(รูปแปลตรงตัว: มีการขาดแคลนในเรื่องลูกค้า ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์)

ประโยคปรากฏดังกล่าวแปล โดยใช้โครงสร้างประโยคเคล็ฟต์ *wh* ซึ่งส่วนเน้นในภาษาฉบับแปล *ลูกค้า ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์* เป็นเพียงส่วนหนึ่งของส่วนเน้นในภาษาต้นฉบับ การขาดแคลนเรื่องลูกค้า ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ ไม่ใช่ส่วนเน้นทั้งส่วน ซึ่ง การขาดแคลน ไปปรากฏในส่วนอื่นของประโยคเคล็ฟต์ในภาษาฉบับแปล

แต่อย่างไรก็ตามก็ไม่จำเป็นต้องเสมอไปที่ผู้แปลเลือกใช้โครงสร้างประโยคเน้นส่วนด้วยกันในการแปลประโยคเน้นส่วนเพื่อที่จะคงส่วนเน้นหรือความหมายของปริบทตามภาษา

ต้นฉบับ ผู้แปลอาจเลือกใช้ประโยคเน้นส่วนในภาษาฉบับแปล โดยที่มีส่วนเน้นเป็นคนละส่วนกันกับในภาษาต้นฉบับ กรณีนี้พบไม่มาก เช่น

Like the bally idiots we are.

พวกเรานั้นบรมโง่งเนิ่นา

(รูปแปลตรงตัว: เหมือนคนบรมโง่งนะ พวกเรา)

ประโยคย้ายส่วนไปซ้ายในภาษาอังกฤษดังกล่าวแปลเป็นภาษาไทยโดยใช้ประโยคคลาตส่วนไปซ้าย ซึ่งมีสรรพนาม *มัน* คงในตำแหน่งปกติของส่วนเน้น *พวกเรา* ซึ่งส่วนเน้นนี้เป็นคนละส่วนกับในภาษาต้นฉบับซึ่งเป็น *บรมโง่ง*

สำหรับการแปลประโยคเน้นส่วนแต่ละชนิดในภาพรวมนั้น ผู้แปลเลือกที่จะแปลประโยคกรรมวาจกแบบเสรีมากที่สุดในตัวบททั้งสองประเภท ประโยคย้ายส่วนไปซ้ายจะแปลโดยเลือกใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวมากที่สุด โดยเฉพาะในตัวบทนวนิยาย ประโยคปรากฏ ประโยคเคล็ฟต์ และประโยคคลาตส่วนไปซ้ายจะแปลโดยใช้กลวิธีแบบตรงตัวมากที่สุดเช่นเดียวกัน และประโยคคลาตส่วนไปขวาที่พบใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวเท่านั้น รายละเอียดแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 อัตราส่วนของกลวิธีการแปลประโยคเน้นส่วนชนิดต่างๆ ในตัวบททั้ง 2 ประเภท

ชนิดของโครงสร้างประโยคเน้นส่วน	กลวิธีการแปล								รวม
	แบบตรงตัว		แบบเสรี		แบบสื่อความ		ไม่แปล		
	วิชาการ	ไม่เป็นวิชาการ	วิชาการ	ไม่เป็นวิชาการ	วิชาการ	ไม่เป็นวิชาการ	วิชาการ	ไม่เป็นวิชาการ	
ประโยคกรรมวาจก	6.61	1.92	17.11	7.85	8.37	1.54	.84	.26	44.50
		8.52		24.96		9.91		1.1	
ประโยคยกส่วน	.39	32.01	.33	.39	.04	.15	.01	.01	33.31
		32.39		.72		.19		.02	
ประโยคปรากฏ	9.01	5.51	2.75	1.59	.05	.09	.32	.17	19.49
		14.52		4.34		.14		.49	
ประโยคเคลฟต์ <i>it</i>	.27	.53	.33	.34	.09	.06	-	.02	1.64
		.80		.67		.15		.02	
ประโยคเคลฟต์ <i>wh</i>	.46	.06	.20	.04	-	-	.01	-	.78
		.52		.24		-		.01	
ประโยคย้ายส่วนไปซ้าย	.20	-	.08	-	-	-	-	-	.28
		.20		.08		-		-	
รวม	16.93	40.03	20.80	10.20	8.55	1.84	1.19	.46	100
		56.96		31		10.39		1.65	

2. ชนิดของโครงสร้างประโยคที่ใช้แปลประโยคเน้นส่วนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ในการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนแต่ละชนิดนั้น นอกจากผู้แปลจะใช้กลวิธีหลักดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังคงมีความแตกต่างในเรื่องของการเลือกใช้ชนิดของประโยคเพื่อแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนแต่ละชนิด ดังจะกล่าวต่อไปนี้

2.1. ชนิดของโครงสร้างประโยคที่ใช้แปลหน่วยสร้างประโยคกรรมวาจก

ในการแปลประโยคกรรมวาจกในตัวบททั้งสองประเภทนั้น ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลทั้ง 3 กลวิธีหลักในการแปลแบบเสรีนั้นโดยส่วนใหญ่แล้วพบใช้โครงสร้างเป็นประโยค ได้แก่ ประโยคปกติในภาษาฉบับแปล การเลือกใช้โครงสร้างระดับอื่นเช่นวลีมีน้อยมาก ในการแปล

แบบสื่อความนั้น พบว่าผู้แปลเลือกใช้โครงสร้างประโยคเน้นส่วนด้วยกันในการแปล ซึ่งมีหลายชนิด ได้แก่ การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายส่วนไปข้างหน้า ประโยคปรากฏ ประโยคคลาดส่วนไปข้างหน้า และ ประโยคเคลือบ (ปรากฏ

เฉพาะในเนื้อหาที่ไม่เป็นวิชาการ) และในการแปลแบบตรงตัวผู้แปลใช้ประโยคคู่เทียบกรรมวาจกที่ปรากฏในภาษาไทย รายละเอียดดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 4 อัตราส่วนกลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกในดับททั้ง 2 ประเภท

กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจก	วิชาการ	ไม่เป็นวิชาการ	รวม
การแปลแบบเสรี	51.97	67.88	56.10
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ	(48.33)	(66.97)	53.17
การใช้โครงสร้างเป็นวลี	(3.64)	(.91)	2.93
การแปลแบบสื่อความ	25.40	13.28	22.27
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายส่วนไปข้างหน้า	(16.71)	(6.46)	14.04
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ	(8.53)	(6.640)	8.04
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคลาดส่วนไปข้างหน้า	(0.16)	(.09)	.14
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคลือบ	-	(.09)	.02
การแปลแบบตรงตัว	20.07	16.56	19.16
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคกรรมวาจกในภาษาไทย	(20.07)	(16.56)	19.16
ไม่แปล	2.56	2.28	.05
รวม	100	100	100

ตัวอย่างการเลือกใช้โครงสร้างประโยคชนิดต่างๆ ในการแปลประโยคกรรมวาจก มีดังนี้

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ

*Why deuterium is called 'heavy hydrogen'.
ทำไมจึงเรียกดิวทีเรียมว่า "ไฮโดรเจนหนัก"*

(รูปแปลตรงตัว: ทำไมดิวทีเรียมจึงถูกเรียกว่า "ไฮโดรเจนหนัก")

- การใช้โครงสร้างเป็นวลี

*A name can be said, ...
การออกเสียงชื่อคน*

(รูปแปลตรงตัว: ชื่อหนึ่งอาจถูกออกเสียง...)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายส่วนไปข้างหน้า

*What are things made from?
สรรพสิ่งสร้างขึ้นจากอะไร?*

(รูปแปลตรงตัว: สรรพสิ่งถูกสร้างขึ้นจากอะไร?)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ

*There you are taught...
ณ ที่นั่นจะมีผู้สอนคุณ*

(รูปแปลตรงตัว: ที่นั่นคุณถูกสอน)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคลาดส่วนไปข้างหน้า

...Writing and Difference (tr.1978) were all published in Paris in 1967.

(*การเขียนและความแตกต่าง, แปลเป็นอังกฤษในปี 1978*) ทั้งสามเล่มล้วนตีพิมพ์ที่ปารีสในปี 1967

(รูปแปลตรงตัว: *การเขียนและความแตกต่าง, แปลเป็นอังกฤษในปี 1978*) ถูกตีพิมพ์ที่ปารีสในปี 1967)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคลือบ

*It was designed by Holman, ...
คนออกแบบจัดสวนคือฮอลแมน*

(รูปแปลตรงตัว: มันถูกออกแบบโดยฮอลแมน, ...)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคกรรมวาจกในภาษาไทย

The air stream will be released in a small burst of sound.

กระแสลมจะถูกปล่อยออกมาเป็นเสียงระเบิดเล็กน้อย
2.2. ชนิดของโครงสร้างประโยคที่ใช้แปลหน่วยสร้างประโยคย้ายส่วนไปข้างหน้า

ในการแปลประโยคกรรมวาจกย้ายส่วนไปข้างหน้าในดับททั้ง สองประเภทนั้น ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลทั้ง 3 กลวิธีหลักในการแปลแบบตรงตัวผู้แปลใช้ประโยคคู่เทียบ ประโยคย้ายส่วนไปข้างหน้าที่ปรากฏในภาษาไทย ในการแปลแบบเสรีนั้นโดยส่วนใหญ่แล้วพบใช้โครงสร้างเป็นประโยค ได้แก่ ประโยคปกติในภาษาฉบับแปล การเลือกใช้โครงสร้างระดับอื่นเช่นวลีมีน้อยมาก ในการแปลแบบสื่อความนั้นแม้ว่าจะพบน้อยแต่ก็มีการเลือกใช้โครงสร้างประโยคเน้น ส่วนด้วยกันในการแปลหลายชนิด ได้แก่ การใช้โครงสร้างเป็นประโยคกรรมวาจก ประโยคปรากฏ และประโยคคลาด ส่วนไปข้างหน้า รายละเอียดดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 5 อัตรากส่วนกลวิธีการแปลประโยคย่อกส่วนในดับททั้ง 2 ประเภท

กลวิธีการแปลประโยคย่อกส่วนไปซ้าย	วิชาการ	ไม่เป็นวิชาการ	รวม
การแปลแบบตรงตัว	50	98.42	97.31
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคย่อกส่วนไปซ้ายในภาษาไทย	50	98.42	97.31
การแปลแบบเสรี	43.06	1.16	2.12
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ	43.06	1.13	2.09
การใช้โครงสร้างเป็นวลี	-	.03	.03
การแปลแบบสื่อความ	5.56	.39	.51
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคกรรมวาจก	4.17	-	.09
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ	-	.36	.36
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคลาตส่วนไปซ้าย	1.38	.03	.06
ไม่แปล	1.38	.03	.06
รวม	100	100	100

ตัวอย่างการเลือกใช้โครงสร้างประโยคชนิดต่าง ๆ ในการแปลประโยคย่อกส่วนไปซ้าย มีดังนี้

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคย่อกส่วนไปซ้ายในภาษาไทย

The Handbook, he thought quickly.

หนังสือคู่มือ เขารับนึกในทันที

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ

This badly needs to be called into question, Kristeva concludes.

คริสเตวาจึงสรุปว่า จำต้องตั้งคำถามอย่างจริงจังกับสิ่งเหล่านี้

(รูปแปลตรงตัว: *สิ่งเหล่านี้ต้องถูกตั้งคำถาม คริสเตวาสรุป*)

- การใช้โครงสร้างเป็นวลี

...so were his bare feet...

...นิ้วเท้าอันเปลือยเปล่า...

(รูปแปลตรงตัว: *...ตั้งนั้นจึงเป็นเท้าอันเปลือยเปล่า...*)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคกรรมวาจก

Not only was iron used long before the Iron Age dawned.

เหล็กถูกนำมาใช้ก่อนหน้ายุคเหล็กจะเริ่มต้นขึ้นนานมาก

(รูปแปลตรงตัว: *ไม่เพียงแต่เหล็กที่ถูกใช้มานานก่อนยุคเหล็กเท่านั้น*)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ

On their left was rockier ground.

พื้นที่ทางซ้ายมีแต่ก้อนหิน

(รูปแปลตรงตัว: *ทางซ้ายของพวกเขาเป็นพื้นก้อนหินมากกว่า*)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคลาตส่วนไปซ้าย

Where your pain is, there is your life, you might say.

ความเจ็บปวดของคุณอยู่ที่ไหน ชีวิตของคุณก็อยู่ที่นั่น คุณจะพูดอย่างนั้นก็ได้อีก

(รูปแปลตรงตัว: *ความเจ็บปวดของคุณอยู่ที่ไหน ชีวิตของคุณก็อยู่ที่นั่น คุณจะพูดก็ได้*)

2.3. ชนิดของโครงสร้างประโยคที่ใช้แปลหน่วยสร้างประโยคปรากฏ

ในการแปลประโยคปรากฏในดับททั้งสองประเภทนั้น ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลทั้ง 3 กลวิธีหลัก ในการแปลแบบตรงตัวผู้แปลใช้ประโยคคู่เทียบประโยคปรากฏในภาษาไทย ในการแปลแบบเสรีนั้นโดยส่วนใหญ่แล้วพบใช้โครงสร้างเป็นประโยค ได้แก่ประโยคปกติในภาษาฉบับแปล การเลือกใช้โครงสร้างระดับอื่นเช่นวลีมีน้อยมาก ในการแปลแบบสื่อความนั้นแม้ว่าจะพบน้อยมากแต่ก็มีการเลือกใช้โครงสร้างประโยคเน้นส่วนด้วยกันในการแปลหลายชนิด ได้แก่ การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย่อกส่วนไปซ้าย ประโยคคลาตส่วนไปซ้าย และประโยคเคล็ดศัพท์ รายละเอียดแสดงในตาราง

ตัวอย่างการเลือกใช้โครงสร้างประโยคชนิดต่าง ๆ ในการแปลประโยคปรากฏ มีดังนี้

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคปรากฏในภาษาไทย

There were four elements: earth, air, fire, and water.

มีธาตุอยู่ทั้งหมด 4 ชนิด คือ ดิน ลม ไฟ และน้ำ

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ

There are two negative associations.

ความเกี่ยวพันในเชิงลบมีอยู่สองประการ

(รูปแปลตรงตัว: *มีความเกี่ยวพันเชิงลบอยู่สองประการ*)

- การใช้โครงสร้างเป็นวลี

...there is in all instances a single,...

...ในทุก ๆ เรื่อง...

(รูปแปลตรงตัว: *...มีในทุก ๆ เรื่อง...*)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย่อกส่วนไปซ้าย

There is some attempt at a supper...

อาหารมื้อดีก็จัดไว้

(รูปแปลตรงตัว: *มีการจัดอาหารมื้อดี...*)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคลาตส่วนไปซ้าย

There was too much pain....
ความเจ็บปวดมันมากเกินไป
 (รูปแปลตรงตัว: มีความเจ็บปวดมากเกินไป)
 - การใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคล็ฟต์ *it*
There's a reason why we chose the Olympic Peninsula,...
นี่คือเหตุผลที่เราเลือกคาบสมุทรโอลิมปิก...
 (รูปแปลตรงตัว: มีเหตุผลที่เราเลือกคาบสมุทรโอลิมปิก...)
 - การใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคล็ฟต์ *wh*
There is a shortage of customers, not products.
สิ่งที่ขาดแคลนคือลูกค้า ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์
 (รูปแปลตรงตัว: มีการขาดแคลนเรื่องลูกค้า ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์)

ตารางที่ 6 อัตราส่วนกลวิธีการแปลประโยคปรากฏในตัวบททั้ง 2 ประเภท

กลวิธีการแปลประโยคปรากฏ	วิชาการ	ไม่เป็นวิชาการ	รวม
การแปลแบบตรงตัว	74.31	74.86	74.51
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคปรากฏในภาษาไทย	74.31	74.86	74.51
การแปลแบบเสรี	22.66	21.57	22.25
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ	18.66	20.71	19.44
การใช้โครงสร้างเป็นวลี	3.99	.86	2.81
ไม่แปล	2.60	2.29	2.48
การแปลแบบสื่อความ	.43	1.28	.76
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายส่วนไปซ้าย	0.17	.71	.38
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคลาดส่วนไปซ้าย	-	.14	.05
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคล็ฟต์ <i>it</i>	0.17	.29	.22
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคล็ฟต์ <i>wh</i>	0.09	.14	.11
รวม	100	100	100

2.4 ชนิดของโครงสร้างประโยคที่ใช้แปลหน่วยสร้างประโยคเคล็ฟต์ *it*

ในการแปลประโยคเคล็ฟต์ *it* ในตัวบททั้งสองประเภทนั้น ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลทั้ง 3 กลวิธีหลัก ในการแปลแบบตรงตัวผู้แปลใช้ประโยคคู่เทียบประโยคเคล็ฟต์ *it* ในภาษาไทย ในการแปลแบบเสรีนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วพบ

ใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติในภาษาลบับแปล การเลือกใช้โครงสร้างระดับอื่นเช่นวลีมีน้อยมาก ในการแปลแบบสื่อความนั้น แม้ว่าจะพบไม่มากนักแต่ก็มีการเลือกใช้โครงสร้างประโยคเน้นส่วนด้วยกัน ได้แก่ การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ ประโยคเคล็ฟต์ *wh* และประโยคย้ายส่วนไปซ้าย รายละเอียดดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 7 อัตราส่วนกลวิธีการแปลประโยคเคล็ฟต์ *it* ในตัวบททั้ง 2 ประเภท

กลวิธีการแปลประโยคเคล็ฟต์ <i>it</i>	วิชาการ	ไม่เป็นวิชาการ	รวม
การแปลแบบตรงตัว	39.39	55.56	48.72
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคเคล็ฟต์ <i>it</i> ในภาษาไทย	39.39	55.56	48.72
การแปลแบบเสรี	46.97	35.55	40.38
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ	45.45	34.44	39.10
การใช้โครงสร้างเป็นวลี	1.52	1.11	1.28
การแปลแบบสื่อความ	13.64	6.66	9.62
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ	7.58	3.33	5.13
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคล็ฟต์ <i>wh</i>	4.54	3.33	3.85
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายส่วนไปซ้าย	1.52	-	.64
ไม่แปล	-	2.22	1.28
รวม	100	100	100

ตัวอย่างการเลือกใช้โครงสร้างประโยคชนิดต่าง ๆ ในการแปลประโยคเคล็ฟต์ *it* มีดังนี้

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคเคล็ฟต์ *it* ในภาษาไทย

...it was **something** I preferred to do alone.
...มันเป็นเรื่องที่ผมอยากทำคนเดียวมากกว่า

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ

It is **an iron horse** that steamed its way across the American plain

ม้าเหล็ก (iron horse) พ่นไอพวยพุ่งวิ่งตัดท้องทุ่งของอเมริกา

(รูปแปลตรงตัว: มันเป็นม้าเหล็ก (iron horse) ที่พ่นไอพวยพุ่งวิ่งตัดท้องทุ่งของอเมริกา)

- การใช้โครงสร้างเป็นวลี

It's **a place** I like to go when the weather is nice.
ที่ที่ผมชอบไปตอนอากาศดี

(รูปแปลตรงตัว: มันเป็นที่ที่ผมชอบไปตอนอากาศดี)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรกฏ

...it was **someone** who was following her.
มีบางคนกำลังตามเธออยู่

(รูปแปลตรงตัว: มันเป็นบางคนที่กำลังตามเธออยู่)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคล็ฟต์ *wh*

It was **Anthea** who was deputed to accompany her.
คนที่ได้รับมอบหมายให้นำทางคือแอนเธีย

(รูปแปลตรงตัว: มันคือแอนเธียที่ได้รับมอบหมายให้ไปกับเธอ)

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายส่วนไปซ้าย

It is thus **a display** that shows, roughly speaking, dark brand for each of the groups of overtone pitches...

โอเวอร์โทนก็แสดงด้วยแถบดำเข้มตามแนวนอน

(รูปแปลตรงตัว: มันเป็นการสาธิตที่แสดงแถบดำเข้มสำหรับโอเวอร์โทนแต่ละกลุ่ม)

2.5 ชนิดของโครงสร้างประโยคที่ใช้แปลหน้ายสร้างประโยคเคล็ฟต์ *wh*

ในการแปลประโยคเคล็ฟต์ *wh* ในตัวบททั้งสองประเภทนั้น ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปล 2 กลวิธีหลักได้แก่ การแปลแบบตรงตัว และแบบเสรี ในการแปลแบบตรงตัวผู้แปลใช้ประโยคคู่เทียบประโยคเคล็ฟต์ *wh* ในภาษาไทย ส่วนในการแปลแบบเสรีแปลโดยใช้โครงสร้างประโยคปกติ ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 8 อัตราส่วนกลวิธีการแปลประโยคเคล็ฟต์ *wh* ในตัวบททั้ง 2 ประเภท

กลวิธีการแปลประโยคเคล็ฟต์ <i>wh</i>	วิชาการ	ไม่เป็นวิชาการ	รวม
การแปลแบบตรงตัว	68.75	60	67.57
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคเคล็ฟต์ <i>wh</i> ในภาษาไทย	68.75	60	67.57
การแปลแบบเสรี	29.69	40	31.08
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ	29.69	40	31.08
ไม่แปล	1.56	-	1.35
รวม	100	100	100

ตัวอย่างการเลือกใช้โครงสร้างประโยคชนิดต่าง ๆ ในการแปลประโยคเคล็ฟต์ *wh* มีดังนี้

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคเคล็ฟต์ *wh* ในภาษาไทย

What is involved in my problem is **justice**.
สิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของฉันคือความยุติธรรม

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ

What I meant to say was, **don't do what you're doing**.

(รูปแปลตรงตัว: สิ่งที่ฉันตั้งใจจะบอก คือ อย่าทำสิ่งที่เธอ

กำลังทำอยู่เลย)

2.6 ชนิดของโครงสร้างประโยคที่ใช้แปลหน้ายสร้างประโยคคลาดส่วนไปซ้าย

ในการแปลประโยคคลาดส่วนไปซ้ายในตัวบททั้งสองประเภทนั้น ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปล 2 กลวิธีหลักได้แก่ การแปลแบบตรงตัว และแบบเสรี ในการแปลแบบตรงตัวผู้แปลใช้ประโยคคู่เทียบประโยคคลาดส่วนไปซ้ายในภาษาไทย ส่วนในการแปลแบบเสรีแปลโดยใช้โครงสร้างประโยคปกติ ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 9 อัตราส่วนกลวิธีการแปลประโยคคลาดส่วนไปซ้ายในตัวบททั้ง 2 ประเภท

กลวิธีการแปลประโยคคลาดส่วนไปซ้าย	วิชาการ	ไม่เป็นวิชาการ	รวม
การแปลแบบตรงตัว	70.37	-	67.86
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคคลาดส่วนไปซ้ายในภาษาไทย	70.37	-	67.86
การแปลแบบเสรี	29.63	100	32.14
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ	29.63	100	32.14
รวม	100	100	100

ตัวอย่างการเลือกใช้โครงสร้างประโยคชนิดต่างๆ ในการแปลประโยคคลาดส่วนใหญ่มีดังนี้

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคคลาดส่วนใหญ่ในภาษาไทย

Platinum, palladium, and rhodium all catalyze reactions.

แพลตตินัม, พัลลาเดียม และโรเดียม ทั้งหมดนั้นช่วยเร่งปฏิกิริยา

- การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ

The company's stationer, business cards, and brochures all create an impression.

เครื่องเขียน นามบัตรธุรกิจ และโบรชัวร์ สร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็นทั้งสิ้น

(รูปแปลตรงตัว: เครื่องเขียน นามบัตรธุรกิจ และโบรชัวร์ ทั้งหมดนั้นสามารถสร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็นทั้งสิ้น)

3. ลักษณะของโครงสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาไทยที่ผู้แปลใช้เทียบกับโครงสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาอังกฤษ

ในการแปลแบบตรงตัวดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นนั้น จะเห็นว่าผู้แปลพยายามที่จะรักษารูปภาษาอังกฤษและคงส่วนที่เน้นจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาฉบับแปล จึงปรากฏเป็นโครงสร้างที่เรียกว่าคู่เทียบขึ้นมา ซึ่งผู้แปลอาจได้โครงสร้างมาจากที่มักปรากฏให้เห็นบ่อยๆ ในภาษาไทยหรืออาจเกิดจากการที่ผู้แปลพยายามสร้างขึ้นมาเพื่อเทียบให้เหมือนหรือใกล้เคียงกับภาษาต้นฉบับเท่าที่จะทำได้จึงอาจเป็นโครงสร้างใหม่ปรากฏใช้ในภาษาไทย ในงานวิจัยนี้พบลักษณะโครงสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาไทยที่มีที่มาจากทั้งสองแบบดังต่อไปนี้

3.1 โครงสร้างประโยคกรรมจาก

ในบรรดาโครงสร้างประโยคเน้นส่วนที่พบในภาษาต้นฉบับในตัวอย่างทั้งสองชนิดนั้น โดยเฉลี่ยแล้วพบโครงสร้างประโยคกรรมจากปรากฏมากที่สุด และส่วนใหญ่ผู้แปลจะแปลโครงสร้างประโยคกรรมจากโดยวิธีแปลแบบเสรีมีประโยคกรรมจากในภาษาอังกฤษจำนวนไม่มากที่ผู้แปลเลือกที่จะแปลแบบตรงตัว โครงสร้างประโยคกรรมจากที่พบในภาษาไทย ก็ปรากฏในลักษณะเช่นเดียวกันกับงานวิจัยที่ผ่านมา (เช่น Singnoi 1999, Singnoi in press) คือ ยกส่วนที่เป็นผู้ทรงสภาพ (patient) ลดความสำคัญของส่วนผู้กระทำ (agent) โดยการปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้ และกริยาหลักแสดงสภาพโดยการบ่งด้วยคำว่า ถูก ดังแสดงเป็นโครงสร้างคือ

ผู้ทรงสภาพ + ถูก + (ผู้กระทำ) + กริยา

ตัวอย่าง เช่น

The air stream will be released in a small burst of sound.

กระแสลมจะถูกปล่อยออกมาเป็นเสียงระเบิดเล็กน้อย

ในตัวอย่าง *กระแสลม* ซึ่งเป็น ผู้ทรงสภาพ เป็นส่วนที่เน้นจึงยกไปไว้เป็นประธานหน้าประโยค ผู้กระทำถูกลดรูป

^c รูปแบบของประโยคกรรมจากที่ประธานไม่ได้รับผลเชิงลบดังกล่าวนี้ก็ปรากฏในงานของ Prasithrathsint (1990) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าเกิดขึ้นจากการสัมผัสภาษากับภาษาอังกฤษเช่นเดียวกัน

โดยไม่ปรากฏ และกริยาหลัก *ปล่อย* มีคำว่า *ถูก* บ่ง เพื่อแสดงสภาพของประธานผู้ทรงสภาพ หากผู้กระทำปรากฏด้วย จะอยู่ระหว่าง *ถูก* และ หน้ากริยา เช่น

Your company is being chased by wild animals.

บริษัทของคุณกำลังถูกสัตว์ป่าไล่ล่าอยู่

นอกจากคำว่า *ถูก* แล้ว ในงานวิจัยนี้ยังพบคำอื่นที่ทำหน้าที่เดียวกันนี้คือคำว่า *โดน* และ *ต้อง* ใช้ในการแปลโครงสร้างประโยคกรรมจากในตัวอย่างที่ไม่เป็นวิชาการ ซึ่งพบใช้ทั่วไปในภาษาไทยเช่นเดียวกัน ดังนี้

ผู้ทรงสภาพ + โดน/ต้อง + กริยา

ตัวอย่าง เช่น

(1) *And afterwards her face and head had been disfigured*

แล้วโดนทุบหน้าและหัวเสียจนเลย

(2) *No other man was suggested?*

ไม่มีชายคนอื่นอีกหรือคะที่ต้องสงสัย

ประโยคกรรมจากดังกล่าวเป็นพบเป็นลักษณะของประโยคกรรมจากนัยเชิงลบ (adversative passive) อีกลักษณะหนึ่งที่มีกพบในตัวอย่างวิชาการคือประโยคกรรมจากที่ไม่เป็นนัยเชิงลบ (non-adversative passive) ซึ่งมีลักษณะที่ผู้กระทำปรากฏในบุพบทวลี โดยมีบุพบท *โดย* บ่งผู้กระทำ แสดงโครงสร้างได้เป็น

ผู้ทรงสภาพ + ถูก + กริยา + โดย + ผู้กระทำ

ตัวอย่าง เช่น

Current technology is usually challenged by new firms.

เทคโนโลยีปัจจุบันมักจะถูกท้าทายโดยบริษัทใหม่ๆ

หากเป็นเครื่องมือ (instrument) จะบ่งด้วยคำว่า *ด้วย* แสดงโครงสร้างได้เป็น

ผู้ทรงสภาพ + ถูก + กริยา + ด้วย + เครื่องมือ

ตัวอย่าง เช่น

Speech is repeatedly modified by writing...

การพูดจึงถูกปรับเปลี่ยนซ้ำแล้วซ้ำเล่าด้วยการเขียน

นอกจากนี้ในตัวอย่างวิชาการยังมีโครงสร้างกรรมจากที่ประธานไม่ได้รับผลเชิงลบอีกรูปแบบหนึ่ง คือกริยาไม่ระบุด้วยคำว่า *ถูก* ซึ่งทำให้มีลักษณะคล้ายโครงสร้างประโยคยกส่วน หรือที่นักภาษาศาสตร์เรียกว่า “โครงสร้างกลาง” (middle voice) ซึ่งมีปรากฏทั่วไปในภาษาไทย แต่ปรากฏผู้กระทำในบุพบทวลีลักษณะเดียวกันกับสองประโยคน^c โครงสร้างดังกล่าวแสดงได้ดังนี้

ผู้ทรงสภาพ + กริยา + โดย/ด้วย + ผู้กระทำ

ตัวอย่าง เช่น

Amil, a Brazilian health insurance company, was started by four medical doctors.

เอมิล บริษัทประกันสุขภาพบราซิล ก่อตั้งโดยนายแพทย์สี่คน

อาจสรุปได้ว่าโครงสร้างประโยคกรรมจากในภาษาไทยที่พบใช้เป็นคู่เทียบแปลประโยคกรรมจากในภาษาอังกฤษทั้งสิ้น 5 รูปแบบ พบปรากฏใช้เหมือนกันในทั้งสองตัวบท 1 รูปแบบ พบปรากฏใช้เฉพาะในตัวอย่างวิชาการ 3

รูปแบบ และพบปรากฏใช้เฉพาะในตัวบทที่ไม่เป็นวิชาการเพียง 1 รูปแบบเท่านั้น ดังแสดงในตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 10 ลักษณะโครงสร้างประโยคกรรมวาจกรูปแบบต่าง ๆ

การเพียง 1 รูปแบบเท่านั้น ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

อันดับ	ลักษณะโครงสร้าง	ประเภทตัวบท	
		วิชาการ	ไม่เป็นวิชาการ
1	ผู้ทรงสภาพ + ถูก + (ผู้กระทำ) + กริยา	x	x
2	ผู้ทรงสภาพ + โดน/ต้อง + กริยา		x
3	ผู้ทรงสภาพ + ถูก + กริยา + โดย + ผู้กระทำ	x	
4	ผู้ทรงสภาพ + ถูก + กริยา + ด้วย + เครื่องมือ	x	
5	ผู้ทรงสภาพ + กริยา + โดย/ด้วย + ผู้กระทำ	x	

3.2 โครงสร้างประโยคย้ายส่วนไปข้างหน้า

โครงสร้างประโยคย้ายส่วนไปข้างหน้าที่ผู้แปลใช้แปลเทียบกับคู่กับประโยคย้ายส่วนไปข้างหน้าในภาษาอังกฤษที่พบในงานวิจัยนี้เป็นการยกส่วนกรรม โครงสร้างแสดงได้ดังนี้ ส่วนกรรม + ส่วนประธาน + ส่วนกริยา

ตัวอย่าง เช่น

The Handbook, he thought quickly.

ประโยคยกส่วน: หนังสือคู่มือเขารีบนึกในทันที

ประโยคปกติ: เขารีบนึกถึงหนังสือคู่มือในทันที

ส่วนกรรมที่เป็นประโยคเติมเต็มคำพูดพบมากในตัวบทที่ไม่เป็นวิชาการ เช่น

“Exactly,” said Harry.

ประโยคยกส่วน: “ถูกเผงเลยอะ” แฮร์รี่พูด

ประโยคปกติ: แฮร์รี่พูด “ถูกเผงเลยอะ”

นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้แปลมักใช้ประโยคย้ายส่วนไปข้างหน้าในภาษาไทยในการแปลประโยคกรรมวาจกในภาษาอังกฤษด้วย ดังนั้นในบางบริบทจึงอาจพิจารณาเป็นโครงสร้างหนึ่งของกรรมวาจกในภาษาไทยดังที่เรียกว่า “โครงสร้างกลาง” ได้ด้วยเช่นกัน เช่น

..., like thousands of tiny diamonds were embedded in

...ประหนึ่งหยาดเพชรนับพันฝังอยู่ใต้ผิว

(รูปแปลตรงตัว: ...ประหนึ่งหยาดเพชรนับพันถูกฝังอยู่ใต้ผิว)

3.3. โครงสร้างประโยคปรากฏ

โครงสร้างประโยคปรากฏที่พบใช้แปลประโยคปรากฏในภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้ โดยทั่วไปปรากฏในลักษณะที่ไม่มีประธานตามโครงสร้างประโยคในภาษาไทย ประโยคจึงมักนำด้วยกริยาปรากฏ ซึ่งที่พบมากคือคำว่า มี โครงสร้างแสดงได้ดังนี้

มี + นามวลี

ตัวอย่าง เช่น

There were four elements: earth, air, fire, and water.

มีธาตุอยู่ทั้งหมด 4 ชนิด คือ ดิน ลม ไฟ และน้ำ

ประโยคที่อาจทำให้สับสนได้ว่า กริยา มี นั้นมีประธานคือประโยคที่มีการย้ายส่วนเสริม (oblique) อื่น ๆ เช่น สถานที่ เวลา ฯลฯ เช่น

There are no comparisons this time.

คราวนี้ไม่มีการเปรียบเทียบ

ในตัวอย่าง นามวลี *คราวนี้* ไม่ใช่ประธานของกริยา มี หากเป็นส่วนเสริม (วิเศษณ์วลี) ที่บ่งเวลา ทำหน้าที่เช่นเดียวกันกับเมื่ออยู่ตำแหน่งปกติ เช่น *ไม่มีการเปรียบเทียบคราวนี้* เป็นต้น

ในงานวิจัยนี้ นอกจากจะพบการใช้กริยาปรากฏ มี แปลโครงสร้างกริยาปรากฏ *there be* ในภาษาอังกฤษแล้ว ยังพบกริยาอื่น ๆ อีกจำนวนไม่น้อยกว่า 13 คำที่ผู้แปลใช้แปลประโยคปรากฏนอกเหนือไปจากกริยา มี ได้แก่ *ปรากฏ เกิด ไร้อยู่ เหลือ ใช้ เป็น คือ ยัง อย่าง/อย่างเช่น ตั้ง พบ และ ถึง* ดังแสดงเป็นตัวอย่างตามลำดับ

(1) *There is no simple scheme of elements*

ไม่ปรากฏว่ามีระบบของธาตุแบบ “เรียบง่าย”

(2) *There is a pressure drop across the glottis*

เกิดการลดความกดอากาศตลอดแนวขวางของกล่องเสียง

(3) *There is no time, ...*

ไร้กาละ...

(4) *...there was really only one thing...*

อยู่เพียงอย่างเดียว...

(5) *...and there were still eleven weeks to come...*

...และยังเหลืออีกสิบเอ็ดสัปดาห์...

(6) *There is no easy division of elements into ‘good’ and ‘bad’*

ไม่ใช่เรื่องง่ายนักที่จะแบ่งธาตุออกเป็นธาตุ “ดี” หรือธาตุ “เลว”

(7) *There were blues...*

เป็นสีฟ้า...

(8) *...there’s a crack...*

...ตรงนั้นคือรอยแยก...

(9) *Then there were the mangers...*

ยังรางหญ้า...

(10) *There was the people at The Old Manor House...*

อย่างเช่นคนที่บ้านโอลด์ มาเนอร์...

(11) *And there were four.*

แล้วนี่ตั้งสี่คน

(12) *Here there was a choice of ways...*

พบทางเลือก

(13) *And then there was a great moment ...*

แล้วก็จะถึงเวลาที่ตื่นเต้นกันมาก

3.4 โครงสร้างประโยคเคลิฟต์ *it*

โครงสร้างเคลิฟต์ *it* ที่พบในงานวิจัยนี้ พบในรูปแบบที่มีรายละเอียดแตกต่างออกไปจากงานที่ผ่านมา ในตัวบททั้งสองประเภทโดยทั่วไปพบในรูปแบบ คือ

(มัน) + เป็น/ใช่ + ส่วนเน้น + (คำบ่งการเปรียบเทียบ) + ประโยคสัมพัทธ์
ซึ่งสรรพนามไร้ความหมาย มัน และคำบ่งการแย้งอาจไม่ปรากฏก็ได้ เช่น

(1) *It is a veritable Proteus that changes its form every instant*

มันเป็นเทพโปรเตอัส (Proteus) ขนานแท้ที่แปลงร่างได้ในพริบตา

(2) ..., *it is man, not the god, who splits in two*

...เป็นมนุษย์ ไม่ใช่เทพเจ้า ที่แตกร่างออกเป็นสอง

(3) *But it was none of these things that caught, and held, my attention.*

แต่ไม่ใช่เฉพาะเรื่องนี้หรอกที่กระตุ้นและดึงดูดความสนใจของฉัน

นอกจากนี้ ในตัวบททั้งสองประเภทยังพบโครงสร้างเคลิฟต์ *it* ในภาษาไทยอีกโครงสร้างหนึ่งที่ไม่ปรากฏสรรพนามไร้ความหมาย มัน และกริยาเชื่อมต่อ เป็น/ใช่ แต่จะใช้คำบ่งที่ส่วนเน้นกำกับไว้ท้ายส่วนเพื่อแสดงข้อมูลที่เน้นเปรียบเทียบ ซึ่งมักได้แก่คำว่า นี่เอง เอง ต่างหาก นี่/นั่นแหละ เท่านั้น ดังนี้

ส่วนเน้น + คำบ่งการเปรียบเทียบ + ประโยคสัมพัทธ์
ตัวอย่าง เช่น

(1) *It was this primal substance that underpinned old beliefs about transmutation*

สสารแรกเริ่มนี้เองที่เป็นที่มาของความเชื่อในเรื่องการแปรธาตุ

(2) *It was at that moment that she had shouted down to Puddleglum...*

เมื่อนั้นเองที่จิลล์ร้องบอกพัดเต็ลกลัม...

(3) *It is at this hour that I am in my right mind.*

บัดนี้ต่างหากเวลาที่ข้ามีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์

(4) *It was farmers that went over the mountains,...*

ชาวไร่เรานี้แหละที่ท่องเทียวบุกขึ้นไป ข้ามป่าข้ามเขา

(5) *...it was just the weather that had me down.*

...อากาศเท่านั้นที่ทำให้ฉันหดหู่

3.5 โครงสร้างประโยคเคลิฟต์ *wh*

สำหรับโครงสร้างประโยคเคลิฟต์ *wh* ในภาษาไทยที่ผู้แปลใช้แปลประโยคเคลิฟต์ *wh* ในภาษาอังกฤษ คือ

(สิ่ง) + ประโยคสัมพัทธ์ + คือ/ใช่/เป็น + ส่วนเน้น
โดยคำนามหลัก สิ่ง อาจไม่ปรากฏในตัวบทที่ไม่เป็นวิชาการก็ได้ ตัวอย่าง เช่น

(1) *What matters most is the position of the tongue...*

สิ่งที่สำคัญที่สุดคือตำแหน่งของลิ้นในช่องเสียง...

(2) *What he said was he thought you had a very fine sense of evil*

ที่เขาพูดคือเขาคิดว่าคุณมีความรู้สึกถึงความชั่วร้ายละเอียดอ่อน

3.6 โครงสร้างประโยคคลาดส่วนไปซ้าย

โครงสร้างประโยคคลาดส่วนไปซ้ายในภาษาไทยส่วนใหญ่พบในตัวบทวิชาการ ปรากฏในลักษณะที่คลาดส่วนที่เน้นไปซ้ายซึ่งพบเป็นประธานของประโยคและคงสรรพนามไว้ในตำแหน่งเดิมดังนี้

ส่วนเน้น, สรรพนามคงประธาน + ภาคแสดง
ตัวอย่าง เช่น

Platinum, palladium, and rhodium all catalyse reactions.

แพลตตินัม, พัลลาเดียม และโรเดียม ทั้งหมดนั้นช่วยเร่งปฏิกิริยา

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้ประโยคเน้นส่วนที่พบมากที่สุดในภาพรวมคือทั้งในตัวบทที่เป็นวิชาการและไม่เป็นวิชาการคือประโยคกรรมวาจก รองลงไปเป็นประโยคย้ายส่วนไปซ้าย ประโยคปรากฏ ประโยคเคลิฟต์ *it* ประโยคเคลิฟต์ *wh* และประโยคคลาดส่วนไปซ้าย ในลำดับที่ประโยคเน้นส่วนสี่ชนิดหลังปรากฏในอัตราที่ห่างจากสองชนิดแรกมาก ในการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนั้น ผู้แปลมีการใช้โครงสร้างประโยคภาษาไทยหลายชนิดโดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นชนิดเดียวกันกับในภาษาต้นฉบับหรือไม่ แม้ว่าหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาอังกฤษบางชนิดจะหาคู่เทียบได้ง่ายในภาษาไทยก็ตาม ซึ่งได้ข้อสรุปเรื่องกลวิธีการแปลประโยคเน้นส่วนใน การใช้ภาษาในตัวบททั้งสองรูปแบบได้แก่ 1) การแปลแบบตรงตัว โดยใช้ประโยคเน้นส่วนที่เป็นชนิดเดียวกันกับภาษาต้นฉบับมาเป็นคู่เทียบ ซึ่งวิธีนี้พบมากที่สุด 2) การแปลแบบเสรีโดยไม่จำกัดอยู่ที่โครงสร้างประโยคชนิดใด ๆ วิธีนี้พบรองลงมา และ 3) การแปลแบบสื่อความ โดยใช้โครงสร้างประโยคเน้นส่วนด้วยกันแต่ไม่จำกัดชนิดในภาษาไทยมาเป็นคู่แปล ซึ่งพบน้อยที่สุด แต่หากพิจารณาลำดับการใช้กลวิธีการแปลแยกแต่ละตัวบท ก็จะไม่เหมือนกัน กล่าวคือ ในตัวบทวิชาการมีลำดับอัตราส่วนกลวิธีการแปลคือ 1) การแปลแบบเสรี 2) การแปลแบบตรงตัว และ 3) การแปลแบบสื่อความ ในขณะที่ในตัวบทที่ไม่เป็นวิชาการเป็น 1) การแปลแบบตรงตัว 2) การแปลแบบเสรี และ 3) การแปลแบบสื่อความ นอกจากนี้ในแต่ละกลวิธีผู้แปลยังใช้วิธีการที่หลากหลายและละเอียดอ่อนเกินกว่าที่จะกล่าวถึงเพียงแค่การใช้สามวิธีหลักดังกล่าวเท่านั้น

ส่วนข้อค้นพบที่ว่า หากพิจารณาวิธีการแปลโดยแยกตามชนิดของหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนแล้ว จะพบว่าหน่วยสร้างประโยคกรรมวาจกจะใช้วิธีการแปลแบบเสรีมากที่สุด ในขณะที่หน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนชนิดอื่น ๆ ใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวมากที่สุดนั้น มีเหตุผลที่จะอธิบายว่าเนื่องจากในภาษาอังกฤษนั้น ประโยคกรรมวาจกปรากฏได้โดยมีเงื่อนไขน้อยกว่าในภาษาไทยที่มักจำกัดอยู่ที่

กรรมวากนัยเชิงลบเท่านั้น ในขณะที่กรรมวากนัยในภาษาอังกฤษไม่จำกัดอยู่กับเงื่อนไขดังกล่าว ประกอบกับในภาษาอังกฤษนั้นมีส่วนเติมเต็มคุณศัพท์ (adjectival complement) ซึ่งอยู่ในรูปแบบที่เป็นกรรมวากนัยมากมาย เช่น *He was gone*. ผู้แปลจึงไม่ใช่วิธีแปลแบบตรงตัวซึ่งไม่ใช่ธรรมชาติของภาษาไทย ส่วนหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนชนิดอื่น ๆ ที่พบว่าผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวมากที่สุดนั้น ก็ไม่แปลกเนื่องจากในภาษาไทยก็มีโครงสร้างประโยคเน้นส่วนเหล่านี้เช่นกัน

นอกจากกลวิธีการเลือกใช้โครงสร้างประโยคในภาษาไทยเพื่อแปลประโยคเน้นส่วนในภาษาอังกฤษแล้วยังเป็นการค้นพบเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงสร้างประโยคเน้นส่วนภาษาไทยบางโครงสร้างที่แตกต่างจากการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งผู้แปลใช้เทียบคู่กับหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนภาษาอังกฤษในบริบทดังกล่าวอีกด้วย ลักษณะของโครงสร้างเน้นส่วนที่พบในงานวิจัยนี้ บางโครงสร้างมีหลายรูปแบบ อาทิ ประโยคกรรมวากนัยพบอย่างน้อย 5 รูปแบบ ซึ่งในตำราทฤษฎีการพบ 4 รูปแบบมากกว่าในตำราที่ไม่เป็นวิชาการซึ่งพบเพียงแค่ 2 รูปแบบเท่านั้น สอดคล้องกับข้อค้นพบที่ปรากฏโครงสร้างประโยคกรรมวากนัยในตำราทฤษฎีการพบมากที่สุด ส่วนประโยคปรากฏพบมีโครงสร้างอย่างน้อย 2 รูปแบบ และประโยคเคล็ดศัพท์ *it* พบอย่างน้อย 2 รูปแบบในตำราทั้งสองประเภท

งานวิจัยนี้พบประเด็นที่อาจจะเรียกว่าเป็นปัญหาที่ว่าได้ ที่จะต้องระมัดระวังสำหรับงานวิจัยที่จะกระทำต่อยอดหรือกระทำในลักษณะเดียวกันนี้ คือในเรื่องของการพิจารณาหาประโยคที่มีโครงสร้างเป็นประโยคเน้นส่วนในภาษาต้นฉบับ เนื่องจากมีหน่วยสร้างประโยคอื่นที่มีรูปเหมือนหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วน ในการพิจารณาว่าเป็นประโยคเน้นส่วนหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาหน้าที่ของหน่วยสร้างนั้น ๆ ว่าทำหน้าที่อะไรในบริบทซึ่งจะต้องพิจารณาข้อความแวดล้อมประกอบด้วย ยกตัวอย่างเช่นในการพิจารณาโครงสร้างประโยคกรรมวากนัย ประโยคที่มีโครงสร้างประกอบด้วย subject + be + verb-en บางประโยคไม่สามารถตัดสินได้โดยทันทีว่าเป็นกรรมวากนัยเนื่องจากมีโครงสร้างตรงกันกับประโยคที่ประกอบด้วยภาคแสดงคุณศัพท์ (adjectival predicate) เช่น *He was dressed* ซึ่งสามารถตีความว่าเป็นได้ทั้งสองแบบ จึงต้องพิจารณาไปถึงบริบทหรือข้อความที่ประโยคดังกล่าวปรากฏ หากปรากฏเช่น *He was dressed and got away* น่าจะตีความว่าเป็นคุณศัพท์ แต่หากปรากฏเช่น *The boy was dressed by his father* ก็จะตีความให้เป็นกรรมวากนัยเป็นต้น และเช่นเดียวกันในการพิจารณาโครงสร้างเคล็ดศัพท์ นั้นมีรูปประโยคที่เหมือนเคล็ดศัพท์ *it* จำนวนหนึ่งแต่ไม่ใช่เคล็ดศัพท์ *it* ที่จะต้องระมัดระวังในการพิจารณา หากประธาน *it* เป็นสรรพนามแทนคำนามที่กล่าวไว้ก่อนหน้านั้นจะไม่ตีความประโยคนั้นว่าเป็นเคล็ดศัพท์ เช่น *They were making a riotous noise, but it was much more like music—rather advanced music which you don't quite take in at the first hearing—than birds' songs ever are in our world.*

ซึ่ง *it* ในประโยคนั้นเป็นสรรพนามใช้อ้างแทน *a riotous noise* ไม่ใช่ประธานไร้ความหมายในโครงสร้างเคล็ดศัพท์ *it* ประโยคนั้นจึงไม่ใช่เคล็ดศัพท์ *it* เป็นต้น

สำหรับประเด็นที่สามารถทำการศึกษาต่อยอดต่อไปจากงานวิจัยนี้นั้น จะขอยกตัวอย่างที่น่าสนใจ 2-3 ประเด็น ดังนี้ เนื่องจากการศึกษากลวิธีการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วนนี้จำกัดอยู่ในระดับประโยคที่เป็นการศึกษาว่าผู้เชี่ยวชาญในการแปลจะมีการถ่ายทอดส่วนที่เน้นซึ่งแสดงโดยโครงสร้างประโยคเน้นส่วนในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วยหรือไม่และหากมีจะมีมากน้อยเพียงใดและด้วยกลวิธีใด ซึ่งจะมุ่งเน้นอยู่ที่การใช้โครงสร้างประโยคในภาษาไทยในการแปลประโยคเน้นส่วนในภาษาอังกฤษว่าเป็นแบบใดบ้าง ยังคงใช้โครงสร้างประโยคเน้นส่วนเช่นเดียวกันหรือไม่ หากใช้ประโยคเน้นส่วนจะมีชนิดใดบ้าง และแต่ละชนิดมีในลักษณะอย่างไร ซึ่งก็ไม่ได้ครอบคลุมไปถึงการพิจารณาการคงส่วนที่เน้นที่ผู้แปลอาจนำไปไว้ในที่อื่นนอกขอบเขตของประโยคหรืออยู่ในระดับข้อความต่อท้ายการศึกษาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป ยกตัวอย่างประโยคเคล็ดศัพท์ *it* ในภาษาต้นฉบับ เช่น

It might have been one of the others who was catching up and turned the corner.

แปลเป็น *อาจเป็นคนใดคนหนึ่งที่ได้ถึงและโผล่ตรงหัวมุมออกไปเห็นเข้า*

ประโยคดังกล่าวนอกจากผู้แปลจะแปลโดยเลือกใช้โครงสร้างประโยคเคล็ดศัพท์ *it* เช่นเดียวกันในภาษาไทยเพื่อคงส่วนเน้นที่เป็นข้อมูลขัดแย้งแล้ว ผู้แปลก็ยังเพิ่มคำเชื่อมข้อความ หรือ ไ่วหน้าประโยคแปลด้วยหากพิจารณาถัดไป คำเชื่อมข้อความที่ปรากฏก่อนประโยคนั้น คือ *หรืออาจเป็นคนใดคนหนึ่งที่ได้ถึงและโผล่ตรงหัวมุมออกไปเห็นเข้า* เพื่อแสดงการขัดแย้งที่เสนอในประโยคนั้น ซึ่งในงานวิจัยนี้ไม่ได้นำมาพิจารณาด้วยเนื่องจากอยู่นอกขอบเขตของโครงสร้างประโยคประเด็นเป้าหมาย เป็นต้น

อีกประเด็นหนึ่งคือ เนื่องจากงานวิจัยนี้กระทำกับข้อมูลที่เป็นภาษาเขียนที่เป็นวิชาการและไม่เป็นวิชาการ จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษาในบริบทที่เป็นภาษาพูดด้วยเช่นกัน ซึ่งคาดว่าจะได้ความแตกต่างออกไป เนื่องจากมีโครงสร้างประโยคเน้นส่วนบางโครงสร้างเช่น ประโยคย้ายส่วนไปซ้าย ประโยคคลาดส่วนไปซ้าย และประโยคคลาดส่วนไปขวา น่าจะปรากฏในภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน ส่วนประเด็นเกี่ยวกับการแปลประโยคที่เป็นโครงสร้างพิเศษอื่น ๆ ที่ซับซ้อนด้วยวัจนปฏิบัติศาสตร์ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นจากภาษาอังกฤษสู่ภาษาไทย ภาษาอื่น ๆ สู่ภาษาไทย หรือจากภาษาไทยสู่ภาษาอื่นใดก็ตามนอกจากประโยคเน้นส่วน เช่น โครงสร้างประโยคยกผู้รับ (dative raising) โครงสร้างประโยคที่ยกส่วนประกอบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่หน่วยนามร่วม เป็นต้น ยังคงเป็นประเด็นที่น่าศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป โดยเฉพาะโครงสร้างที่ไม่เหมือนกันในภาษาคู่แปล เป็นที่น่าสนใจว่าผู้แปลจะมีกลวิธีการแปลแบบใดที่จะถ่ายทอดความหมายและนัยทางปริบทไว้ได้ และนอกจากโครงสร้างระดับประโยคแล้วโครงสร้างอื่น ๆ ของภาษาที่น่าสนใจที่

การศึกษากลวิธีการแปลข้ามภาษาน่าจะเป็นโครงสร้างที่ภาษามักจะมีแตกต่างกัน เช่น ระบบกาลและการณ์ลักษณะคำประสม เป็นต้น

คณะผู้วิจัยมีความคาดหวังต่อไปว่างานวิจัยทางด้านภาษาศาสตร์นี้เป็นจะสามารถใช้เป็นแนวทางเลือกที่ดีอีกทางหนึ่งในการช่วยพัฒนาศาสตร์ทางการแปลต่อไปได้ ดังเจตนารมณ์ของ สกว. ในการสนับสนุนผลงานที่จะสามารถสร้างประโยชน์ให้ทั้งกับตัวศาสตร์นั้นๆ เองและกับศาสตร์อื่นๆ และส่วนรวมได้ และคณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้สนับสนุนทุนมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

ปัญญา บริสุทธิ์. (2542). *ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์.

ลิทธา พินิจภูวดล. (2542). *คู่มือนักแปลมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ จำกัด.

สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2546). *การแปลขั้นสูง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัจฉรา ไล้สัตรีโกล. (2545). *จุดมุ่งหมาย หลักการแปล และวิธีแปล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Givón, Talmy. (1990). *Syntax: A Functional Typology Introduction, Vol. II*. Amsterdam/Philadelphæa: John Benjamins Publishing Company.

Hatin, Basil, (2001). *Teaching and Researching Translation*. Malaysia: Pearson Education Limited.

Lambrecht, Knud. 1994. *Information Structure and Sentence Form: Topic, Focus and the Mental Representations of Discourse Referents*. Cambridge: Cambridge University Press.

Newmark, Peter. (1988). *A Textbook of Translation*. Hertfordshire, UK: Prentice Hall International (UK) Ltd.

Prasithrathsint (1990). *Phasasatsangkhom*. (Sociolinguistics). Bangkok: Chulalongkom Universtiy Press.

Singnoi, Unchalee. (1999). "An Analysis of Passive Constructions in Thai". In Dawn Nordquist and Catie Berkenfield (eds.) *HDLS Proceedings*. New Mexico: University of New Mexico Press.

Singnoi, Unchalee. (in Press). "On the Pragmatic Functions of Marked Clausal Constructions in Thai" In Mark Alves (ed.). *Proceedings from the XVII Annual Meeting of the Southeast Asian Linguistics Society (SEALS)*.